

ROMÂNIA



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 832

din 10 octombrie 2019

Prin nota nr. 657/17227/2019, Direcția resurse umane și organizare a înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii contestația doamnei ISPAS ANGELA BIANCA, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Săliște, împotriva Hotărârii nr. 8 din 30.09.2019 a Comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc în funcții de execuție a procurorilor, organizat în perioada septembrie – noiembrie 2019.

În motivarea contestației doamna Ispas Angela Bianca arată că soluția de respingere pentru neîndeplinirea condiției privind vechimea este greșită, motivat de faptul că, deși prin OUG nr. 92/2018 s-a modificat textul art. 44 din Legea nr. 303/2004, astfel încât la alin. 1 lit. a se stabilește pentru promovarea în funcțiile de procuror la parchetul de pe lângă tribunal sau la parchetul de pe lângă tribunalul specializat o vechime minimă necesară de 7 ani în funcția de judecător sau procuror, iar la lit. b a aceluiași articol se prevede că la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare nu se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție, aceste norme legale se pot aplica doar situațiilor juridice formate după data intrării lor în vigoare (18.10.2018), dată la care

avea deja vocația pentru promovare.

Arată că, în temeiul art. 44 alin. 1 lit. a din Legea nr. 303/2004 în vechea formă, a dobândit vocația pentru promovare la data de 08.10.2017, întrucât norma în vigoare la acea dată prevedea o vechime minimă de 5 ani în funcția de judecător sau procuror, fără excluderea vreunei perioade considerate, potrivit aceleiași legi, ca vechime în funcția de judecător sau procuror (perioada în care a avut calitatea de auditor de justiție), fiind declarată admisă la Institutul Național al Magistraturii la data de 08.10.2012.

Precizează că Legea nr. 303/2004 este, în esență, o lege civilă, în cadrul dihotomiei juridice civil – penal. Prin urmare, în baza art. 2 alin. 2 Codul civil îi sunt aplicabile prevederile de drept comun referitoare la aplicarea legii civile în timp, stabilite prin art. 6 Codul civil.

Diversele variante de reglementare, prin Legea nr. 303/2004 a efectelor produse de actele, faptele și situațiile juridice referitoare la cariera de judecător sau procuror au caracterul unor legi civile succesive, prin urmare principiul *tempus regit actum* și regulile de aplicare a legii civile în timp trebuie să își găsească pe deplin aplicabilitatea și în cazul dispozițiilor privind promovarea procurorilor în funcții de execuție.

Regula neretroactivității legii civile noi, enunțată prin art. 6 alin. 1 Codul civil ca o reflectare a art. 15 alin. 2 din Constituție, se opune aplicării legii noi situațiilor juridice definitiv formate (constituite, modificate sau stinse) și efectelor pe care acestea le-au produs înainte de intrarea sa în vigoare, cum este dobândirea vocației la promovare.

În conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. 2 Codul civil, în materie de promovare a procurorilor, faptul juridic al îndeplinirii vechimii de 5 ani în funcția de judecător sau procuror, produs înainte de intrarea în vigoare a legii noi la 18.10.2018, nu poate genera alt efect – deci nici un efect nul – decât cel prevăzut în legea în vigoare la data producerii sale, anume crearea vocației pentru promovare prin concurs.

Precizează că, dacă în ceea ce privește situațiile juridice născute anterior intrării în vigoare a legii noi, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, în caz că aceste situații juridice

subzistă, s-a prevăzut, prin dispoziția de excepție cuprinsă în art. 6 alin. 6 C civil, că dispozițiile legii noi sunt aplicabile și efectelor viitoare ale acestora (din considerente de protecție a unor drepturi fundamentale), se constată că, modificând dispozițiile privind promovarea procurorilor în funcții de execuție nu au fost introduse norme prin care să se instituie vreo excepție de la prevederile art. 6 alin. 1 și 2 C. Civil – deci dispoziții generale privind aplicarea legii în timp rămân aplicabile.

Consideră că a interpreta altfel ar însemna a accepta ca, oricând, printr-o intervenție a legiuitorului, orice magistrat să fie expus la a-și pierde vocația la promovare dobândită prin exercitarea funcțiilor prevăzute de lege – ceea ce ar contraveni nu numai dispozițiilor legale în materie de neretroactivitate a legii civile arătate mai sus, dar și dispozițiilor art. 16 alin. 1 din Constituție (prin crearea unei discriminări între persoane care până la un moment dat au fost considerate în egală măsură promovabile într-o funcție ale cărei caracteristici nu s-au schimbat), principiul securității raporturilor juridice, fundamental într-un stat de drept, conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, principiului echilibrului puterilor în stat, consfințit prin art. 1 alin. 4 din Constituție și principiului independenței justiției, al cărei garant este Consiliul Superior al Magistraturii, conform art. 133 alin. 1 din Constituție.

Ținând cont și de faptul că modificarea adusă Legii nr. 303/2004 referitoare la promovarea în funcții de execuție a magistraților s-a făcut printr-o ordonanță de urgență, este imposibil de argumentat că ar fi fost urgent ca unor magistrați să li se interzică să participe la concursurile de promovare, în scopul de a privilegia pe alți magistrați prin creșterea șanselor de reușită la concursuri (scop care rezultă implicit, dacă se interpretează că noile dispoziții se aplică și situațiilor juridice ce constituie *facta praeterita*).

De asemenea, consideră că, singura interpretare a art. 44 din Legea nr. 303/2004 conformă cu Constituția, cu principiile statului de drept și cu normele de aplicare a legii civile în timp este aceea că procurorii care au dobândit vocația la promovare înainte de intrarea în vigoare a modificărilor aduse acestui articol prin reglementarea altor condiții

referitoare la vechimea minimă necesară pentru promovare păstrează această vocație, concretizată prin dreptul de a se prezenta la concurs.

Mai mult, din ansamblul reglementărilor constituționale și legale indicate mai sus, rezultă că este permis ca, prin modificări legislative, să se acorde dreptul de a se prezenta la concursul de promovare unor categorii noi de procurori, de exemplu prin reducerea vechimii minime necesare (dând astfel un efect nou unei situații juridice lipsite până la acel moment de respectivul efect) sau să se modifice probele ori criteriile de evaluare (deoarece prin stabilirea unor probe ori criterii de evaluare nu se intervine asupra unor situații juridice), dar nu este permis să fie eliminat dreptul deja câștigat al unor categorii de procurori de a se prezenta la concursul de promovare.

În același sens menționează și considerentele Deciziei nr. 436/2014 a Curții Constituționale, prin care, din rațiuni de aplicare a legii civile în timp, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 și s-a constatat că sintagma „nu au fost niciodată sancționați disciplinar” este constituțională în măsura în care dispune numai cu privire la abaterile disciplinare săvârșite după intrarea în vigoare a Legii nr. 303/2004.

Pentru motivele prezentate solicită admiterea contestației, constatarea îndeplinirii condiției de vechime minimă necesară pentru participarea la concursul de promovare pe loc din 20 octombrie 2019 și declararea ca admisă pentru prezentarea la concurs.

Analizând contestația formulată, în termen legal, de doamna procuror ISPAS ANGELA BIANCA, *Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a reținut următoarele:*

Prin Hotărârea nr. 8 din 30.09.2019, Comisia de organizare a concursului de promovare pe loc a procurorilor în funcții de execuție, organizat în perioada septembrie – noiembrie 2019 a dispus respingerea cererii de înscriere la concursul de promovare, formulată de doamna Ispas Angela Bianca, procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria Săliște, întrucât nu îndeplinește condiția de vechime prevăzută de art. 44 alin. 1 lit. a din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Doamna Ispas Angela Bianca, procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria Săliște, s-a înscris la concurs la data de 19.09.2019, în termen legal, pentru promovare pe loc în grad profesional corespunzător parchetului de pe lângă tribunal, specializarea – drept penal.

Din evidențele Direcției Resurse Umane și Organizare rezultă că doamna procuror are o vechime în funcția de procuror, potrivit art. 44 alin. 1 coroborat cu alin. 2 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de 5 ani, 2 luni și 4 zile la data de 19.09.2019, calculată astfel:

- 15.07.2014 - 30.01.2017 - procuror stagiar la Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova;

- 30.01.2017 - prezent - procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria Săliște.

Anterior, în perioada 08.10.2012 – 15.07.2014, doamna procuror a urmat cursurile Institutului Național al Magistraturii în calitate de auditor de justiție, perioadă care nu se ia, însă, în considerare la calcularea vechimii necesare pentru promovarea pe loc.

În urma verificării dosarului profesional a rezultat că doamna procuror Ispas Angela Bianca nu a fost sancționată disciplinar în ultimii 3 ani, iar activitatea profesională desfășurată în perioada 28.01.2017 - 28.01.2019 a fost evaluată cu calificativul „foarte bine”.

Cu privire la legea aplicabilă în cauză se constată că, la data de 18.10.2018 a intrat în vigoare Legea nr. 242/2018, care a modificat și completat Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. Prin acest act normativ au fost modificate dispozițiile art. 44 din Legea nr. 303/2004 privind condițiile de participare la concursul de promovare pe loc a procurorilor, instituind astfel vocația unui procuror de a participa la acest concurs pentru promovarea în funcția de procuror la parchetul de pe lângă tribunal în situația în care a îndeplinit până la data înscrierii la concurs funcția de procuror sau judecător 7 ani (5 ani în legislația anterioară datei de 18.10.2018). De asemenea, la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare s-a statuat că nu se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.

Totodată, potrivit art. 108 teza I din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și cu modificările ulterioare, „dispozițiile prezentei legi sunt de imediată aplicare”. De la această regulă, dispozițiile art. 109 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, prevăd ca și excepție că legea veche ultraactivează, în cazul procedurilor de ocupare a posturilor de conducere sau de execuție, inclusiv prin promovare, respectiv procedurilor de evaluare profesională în curs de desfășurare la data intrării legii.

Față de cele expuse, Secția pentru procurori apreciază că în această cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și cu modificările ulterioare, întrucât dispozițiile Legii nr. 303/2004 sunt de imediată aplicare.

Astfel, potrivit art. 5 alin. 1 din Hotărârea nr. 681/23 iulie 2019 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor în funcții de execuție „pot participa la concursul de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, procurorii care îndeplinesc la data expirării perioadei de înscriere la concurs condițiile de vechime prevăzute la art. 44 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care la ultima evaluare au avut calificativul "foarte bine" și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani”, iar potrivit alin. 2 „la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare nu se ia în considerare perioada în care procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.”

Art. 44 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede la alin. 1 că pot participa la concursul de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, judecătorii și procurorii care au avut calificativul "foarte bine" la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și îndeplinesc următoarele condiții minime de vechime:

a) 7 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de tribunal sau tribunal specializat și procuror la parchetul de pe lângă tribunal sau la parchetul de pe lângă tribunalul specializat;

b) 10 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de curte de apel și procuror la parchetul de pe lângă aceasta;

c) 10 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

- alin. 2 - la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare nu se ia în considerare perioada în care judecătorul sau procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.

- alin. 3 - vechimile prevăzute la alin. (1) și (2) trebuie să fie îndeplinite până la data înscrierii la concursul de promovare”.

Din interpretarea dispozițiilor articolului menționat, reiese că pot participa la concursul de promovare pe loc procurorii care îndeplinesc condițiile de participare, care sunt expres și limitativ, prevăzute de lege și regulament.

Astfel, Secția pentru procurori a reținut că doamna Ispas Angela Bianca a fost numită procuror stagiar la Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova, începând cu data de 15.07.2014, având la data expirării perioadei de înscriere la concurs, respectiv la data de 19.09.2019, o vechime în funcția de procuror de 5 ani, 2 luni și 4 zile.

Articolul 6 alin. 1 din Codul civil consacră principiul aplicării imediate a legii civile noi, ceea ce înseamnă că, de îndată ce a fost adoptată, legea civilă nouă se aplică tuturor situațiilor ivite după intrarea ei în vigoare, excluzând aplicarea legii civile vechi.

Astfel, art. 6 alin. 5 Cod civil precizează că “dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare”.

O excepție de la principiul aplicării imediate a legii civile noi este consfințit de art. 6 alin. 2 Cod civil, conform căruia “actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor”.

Doamna procuror face în esență aprecieri cu privire la o posibilă vocație a acesteia de a participa la un concurs de promovare din punct de vedere al condițiilor de vechime și nu cu privire la nașterea sau modificarea unor situații juridice ale căror efecte să se fi

produs sub legea anterioară (care să justifice aplicarea art. 6 alin. (2) din Cod civil) și care să fi constituit *facta praeterita* după modificările legislative intervenite la data de 18.10.2018. În aceste condiții, simpla vocație de a îndeplini anumite condiții de vechime, fără a se naște anumite situații juridice nu echivalează legal cu un drept deja dobândit, destinarii Legii nr. 303/2004 trebuind să se conformeze, potrivit principiului activității legii civile, noilor modificări instituite prin Legea nr. 242/2018.

În ceea ce privește incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 436 din 8 iulie 2014, se constată că aceasta nu poate fi aplicată în cazul de față, întrucât efectele unei decizii de admitere a Curții Constituționale nu pot fi extinse și la alte texte de lege ce nu au fost declarate neconstituționale.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 40 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 14 alin. 4 din Hotărârea Secției pentru procurori nr. 681 din 23.07.2019 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcții de execuție, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Respinge contestația formulată de doamna ISPAS ANGELA BIANCA, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Săliște, împotriva Hotărârii nr. 8 din 30.09.2019 a Comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc a procurorilor în funcții de execuție, organizat în perioada septembrie – noiembrie 2019.

Art.2 - Prezenta hotărâre se comunică Direcției resurse umane și organizare, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 10 octombrie 2019

Vicepreședinte,
Procuror Nicolae Andrei SOLOMON

